

MỘT SỐ CÔNG CỤ HỖ TRỢ DẠY HỌC TRỰC TUYẾN HIỆU QUẢ TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Lê Đức Dũng, Nguyễn Thị Bình, Nguyễn Nhật Long
Khoa Điện - điện tử trường Đại học Công nghiệp Việt – Hung

Tóm tắt: Dạy học trực tuyến không còn là thuật ngữ mới đối với giáo viên và nhà giáo dục. Đây là xu hướng phát triển của ngành giáo dục trong thời đại 4.0. Đặc biệt, nó được quan tâm nhiều hơn bao giờ hết trong bối cảnh thời đại công nghệ số đang lan rộng khắp nơi. Do đó, việc lựa chọn một công cụ hiệu quả để hỗ trợ việc dạy học trực tuyến là vô cùng quan trọng. Bài viết sau đây giới thiệu một số công cụ hỗ trợ dạy học trực tuyến hiệu quả trong tiến trình hiện nay.

Từ khóa: Dạy học trực tuyến, học trực tuyến, Google meet, Zoom, Microsoft teams

SOME EFFECTIVE TOOLS FOR ONLINE TEACHING SUPPORT IN THE CURRENT PERIOD

Le Duc Dung, Nguyen Thi Binh, Nguyen Nhat Long
Faculty of Electrical and Electronic Engineering, Viet – Hung Industrial University

Abstract: Online teaching is no longer a new concept for teachers and educators. It has become a key trend in the education sector in the era of Industry 4.0. In particular, it has gained unprecedented attention as digital technology continues to expand globally. Therefore, selecting an effective tool to support online teaching is of utmost importance. This article introduces some effective tools for supporting online teaching in the current period.

Keywords: Online teaching, e-learning, Google Meet, Zoom, Microsoft Teams

Nhận bài: 07/02/2025

Phản biện: 25/02/2025

Duyệt đăng: 28/02/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Với sự bùng nổ, phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin đã làm cho các mặt kinh tế, xã hội có nhiều bước tiến vượt bậc. Ngành giáo dục cũng không nằm ngoài lệ trong xu thế phát triển ấy. Rất nhiều phần mềm, công cụ hỗ trợ việc dạy và học trực tuyến đã ra đời mang lại nhiều tiện ích cho người dạy và người học. Do đó, dạy và học trực tuyến đã và đang là một xu hướng ngày càng phổ biến trong thời đại 4.0 hiện nay. Đặc biệt, trong bối cảnh công nghệ số đang là xu thế thế giới nói chung và cả Việt Nam nói riêng thì việc dạy và học trực tuyến lại càng được quan tâm hơn bao giờ hết. Việc sử dụng các ứng dụng hỗ trợ giảng dạy có thể giúp giảng viên và sinh viên có thể giao tiếp hoặc mô phỏng thực tế giúp bài học sinh động hơn. Đặc biệt, dạy học dựa trên các công cụ hiện đại có thể chia sẻ tài liệu, video liên quan đến môn học và hỗ trợ sinh viên tự học và phản hồi nhằm nâng cao chất lượng đào tạo.

Tuy nhiên, trước vô số các công cụ hỗ trợ dạy học trực tuyến ra đời, mỗi công cụ lại có những ưu điểm, hạn chế nhất định. Do đó, việc lựa chọn một công cụ hỗ trợ dạy học trực tuyến phù hợp, có hiệu quả là quan trọng. Bài viết này giới thiệu một số công cụ hỗ trợ dạy học trực tuyến hiệu quả trong giai đoạn hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm về dạy học trực tuyến

Dạy học trực tuyến là hình thức giảng dạy và

học tập ở các lớp học trên Internet. Người dạy và người học sẽ sử dụng phần mềm nền tảng học trực tuyến, ứng dụng truyền âm thanh, hình ảnh và các thiết bị thông minh. Các bài giảng, tài liệu được đưa lên các nền tảng và người dùng có thể dễ dàng truy cập và học mọi lúc mọi nơi. Bên cạnh đó còn có các khóa học cùng thời gian thực có sự tham gia và tương tác giữa người dạy và người học (Lê Văn Toán, Trương Thị Diễm, 2020).

2.2. Một số khó khăn thường gặp

Về phía người dạy: Không thể phủ nhận rằng việc dạy học trực tuyến thực sự vất vả và hơn dạy học trực tiếp rất nhiều lần. Để có một tiết dạy trực tuyến, đòi hỏi người thầy phải chuẩn từ khâu soạn giáo án online, tổ chức hoạt động dạy học đến giao bài, chấm chữa bài,... Trước mỗi buổi học lại phải thêm các thao tác như đăng nhập vào phòng học, kiểm duyệt học sinh vào học, điểm danh, nhắc bật camera, bật mic,...; Thứ hai là kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin của một số giáo viên còn nhiều hạn chế, chưa đồng đều dẫn đến hiệu quả giảng dạy, học tập còn chưa cao.

Về phía người học: Do điều kiện kinh tế, xã hội nước ta còn chưa có sự phát triển đồng đều. Một số các em học sinh, sinh viên, nhất là ở vùng kinh tế khó khăn còn chưa có đầy đủ thiết bị để học trực tuyến; Do mới tham gia hình thức học tập này, các em còn gặp phải những khó khăn khi thao tác trên thiết bị, lúng túng khi sử dụng các công cụ, phần mềm.

2.3. Một số công cụ hỗ trợ dạy học trực tuyến hiệu quả trong giai đoạn hiện nay

Google Meet: Google Meet là ứng dụng liên lạc bằng video trực tuyến miễn phí ra mắt vào tháng 3/2017 do Google phát triển trên nền tảng website hoặc trên app Google Meet trên điện thoại. Google Meet hỗ trợ cho các buổi học/ họp với số lượng người tham gia lớn tối đa là 100 người với G-suite basic, 150 người với G-Suite Business, 250 người với G-Suite Enterprise (Lê Văn Toán, Trương Thị Diễm, 2020).

+ **Ưu điểm:** Cuộc họp giới hạn người tham gia lên đến 100 người (phiên bản miễn phí); Chất lượng video cao và tính năng bảo mật cao; Cho phép chia sẻ màn hình, trang trình bày và tài liệu nhanh chóng, thuận tiện; Cho phép ghi lại cuộc họp và lưu trữ trên Google Drive của người tạo cuộc họp; Cho phép người dùng tham gia đa nền tảng; Giao diện thân thiện, dễ sử dụng các thao tác cơ bản; Có hỗ trợ phụ đề tiếng Anh.

+ **Các tính năng chính**

Không giới hạn số lượng cuộc họp: Google Meet giúp chúng ta kết nối với bất kỳ ai, đồng nghiệp, khách hàng, bạn cùng lớp, bất cứ khi nào bạn muốn. Có thể mời tối đa 100 người trong một cuộc họp. Nếu bạn sử dụng phiên bản Google Meet miễn phí, thì bất kỳ ai mà bạn mời đều sẽ cần đăng nhập bằng tài khoản Google để tham gia cuộc họp nhằm tăng cường tính bảo mật.

Khả năng tương thích trên các thiết bị: Google Meet hoạt động trên mọi thiết bị. Bạn có thể tham gia cuộc họp trên máy tính, laptop, điện thoại, máy tính bảng,...

Tùy chọn cài đặt bố cục và màn hình có thể điều chỉnh: Google Meet tự động chuyển bố cục trong cuộc họp video để hiển thị nội dung và những người tham gia tích cực nhất.

Kiểm soát dành cho người tổ chức cuộc họp: Bất cứ ai cũng có thể dễ dàng ghim, tắt tiếng hoặc loại bỏ người tham gia. Để bảo vệ quyền riêng tư, bạn không thể bật tiếng người khác. Bạn có thể yêu cầu họ bật tiếng của mình. Đối với tài khoản giáo dục, chỉ người tạo cuộc họp mới có thể tắt tiếng hoặc loại bỏ người khác.

Chia sẻ màn hình với người tham gia: Chúng ta có thể chia sẻ toàn bộ màn hình hoặc một cửa sổ ứng dụng để chia sẻ bản trình bày hoặc cộng tác trên tài liệu.

Nhắn tin với người tham gia: Làm cho buổi họp trở nên thu hút hơn nhờ tính năng nhắn tin trực tiếp trong khi gọi điện. Để chia sẻ tệp, đường liên kết và các tin nhắn khác với người tham gia, hãy nhấp vào biểu tượng trò chuyện. Chức năng

nhắn tin chỉ hoạt động khi cuộc họp đang diễn ra.

Tích hợp với các ứng dụng Google và Microsoft Office: Chúng ta có thể tham gia cuộc họp ngay trong Gmail hoặc Lịch. Bạn có thể thêm người dùng Microsoft Office vào lời mời và những người dùng này có thể thấy các cuộc họp trên lịch Microsoft, Outlook,...

Microsoft Teams: Microsoft Teams là nền tảng nhắn tin được Microsoft ra mắt vào năm 2017. Microsoft Teams hỗ trợ tạo phòng họp hay nhắn tin trực tiếp và cả trò chuyện âm thanh cũng như video, người dùng cũng có thể gửi kèm tệp với nền tảng này (Trường Đại học Đồng Tháp, 2021)

Ưu điểm: Các công cụ được thiết kế nằm chung ở một chỗ giúp cho việc sử dụng trở nên dễ dàng hơn; Người dùng không tốn phí với Office 365; Được bổ sung nhiều công cụ trò chuyện; Các tài liệu cũ đã được chia sẻ trước đó vài tháng, xóa kênh, những tệp đó vẫn sẽ được lưu lại trong trang sharepoint. Do đó, mọi người có thể yên tâm rằng mọi thông tin đều không sợ bị mất.

Các tính năng chính: Để giúp cho các buổi học trực tuyến hay các cuộc họp online diễn ra hiệu quả, Microsoft Teams cung cấp cho người dùng nhiều tính năng ngay trên thanh công cụ của mỗi cuộc họp, giúp các thành viên trong nhóm tương tác với nhau dễ hơn và mang lại hiệu quả cao trong cuộc họp. Bạn có thể nhấn chuột vào màn hình cuộc họp để sử dụng để ẩn/hiện thanh công cụ và sử dụng các tính năng trong cuộc họp của Teams, bao gồm các tính năng sau:

Hiện thị cuộc hội thoại: Trong buổi học bạn có thể mở hộp thoại trò chuyện để thảo luận, gửi tệp đến các thành viên tham dự bằng cách nhấn biểu tượng tin nhắn trên thanh công cụ.

Hiện thị người tham gia: Tính năng xem người tham dự cho phép bạn thêm người tham gia hoặc chia sẻ liên kết đến buổi học của bạn. Ngoài ra bạn còn có thể tắt micro của người tham dự với biểu tượng micro bị gạch chéo ở bên phải mỗi thành viên.

Quay màn hình buổi học: Một trong những tính năng hữu ích nhất của Teams là quay lại màn hình buổi học dưới dạng video, giúp cho nội dung buổi học của bạn được lưu lại và các thành viên trong nhóm có thể xem lại nội dung buổi học bất kỳ lúc nào.

Trình chiếu, chia sẻ màn hình: Khi làm việc từ xa trong Microsoft Teams, bạn có thể chia sẻ nội dung bằng cách chia sẻ màn hình, toàn bộ màn hình nền, PowerPoint, tệp, và nhiều hơn nữa.

Lên lịch buổi học: Để buổi học của bạn diễn ra một cách tự động theo ngày giờ cụ thể và có hệ

thông, bạn có thể lên lịch buổi học

ZOOM: Theo zoomrooms user guide cập nhật tháng 01/2022, Zoom là một nền tảng hội họp trực tuyến, cho phép nhiều người được kết nối với nhau trong một khoảng cách rất xa. Với điều kiện là người dùng cần phải trang bị ít nhất một thiết bị di động điện tử, như máy tính, máy tính bảng hay điện thoại thông minh, đồng thời cũng cần phải kết nối wifi để có thể sử dụng.

Ưu điểm: Zoom là một công cụ có nhiều ưu điểm. Phần mềm này được cung cấp hoàn toàn miễn phí, số lượng người tham gia tối đa cho một phòng sẽ là 100 người. Người dùng có thể truy cập Zoom trên cả điện thoại lẫn máy tính. Ngoài ra, phần mềm này cũng đảm bảo chất lượng đường truyền tốt, hình ảnh thông qua Zoom luôn được duy trì ổn định, rõ nét.

Các tính năng chính

Trò chuyện và tương tác: Chức năng cơ bản nhất của Zoom là hỗ trợ tạo cuộc họp từ xa để đàm thoại như khi gặp mặt trực tiếp. Zoom cho phép chúng ta có thể thoải mái tương tác và kết nối bất chấp khoảng cách địa lý

Lưu lại bản ghi cuộc gọi: Khi bạn nhấn nút hoạt động, cuộc họp của bạn sẽ được ghi lại tùy theo nhu cầu của từng tài khoản. Zoom hỗ trợ người dùng lưu lại bản ghi trên chính thiết bị đang dùng hoặc sao lưu trên theo dạng đám mây. Tính năng này cho phép người sử dụng có thể chia sẻ lại nội dung cuộc họp hoặc buổi dạy cho những ai không có điều kiện tham dự trực tiếp.

Chia sẻ nội dung màn hình: Với Zoom, bạn có thể tổ chức các buổi hội thảo hoặc thuyết trình quy mô lớn thông qua việc những người tham gia cuộc họp có thể chia sẻ nội dung màn hình với người khác.

Tạo cuộc thăm dò ý kiến: Nhằm giúp những người tham gia đưa ra ý kiến phản hồi về một chủ đề dễ dàng hơn, tính năng thăm dò ý kiến cho phép chủ cuộc họp có thể nhận được những góp ý từ các thành viên khác để tăng tính khách quan và nâng cao chất lượng cuộc họp.

Đặt lịch họp trên Zoom: Zoom đi kèm với tính năng lập lịch tích hợp sẵn trong ứng dụng, cho phép bạn lên lịch các cuộc họp, sự kiện và gửi lời mời cho người khác từ Zoom. Sau đó, bạn có thể truy cập, chỉnh sửa và quản lý các cuộc họp đã lên lịch trong bất kỳ phiên bản ứng dụng nào. Bạn cũng có thể đặt quyền để cho phép người khác lên lịch cuộc họp thay mặt bạn.

2.4. Một số lưu ý khi tổ chức dạy học trực tuyến

Đối với người dạy: Cần xây dựng các nội quy cụ thể khi tham gia lớp học trực tuyến và yêu cầu người học tuân thủ đúng các nội quy; Xây dựng các bài giảng thân thiện, tập trung vào các kiến thức trọng tâm; Chủ động nghiên khai thác các tính năng, hiệu ứng của các phần mềm để làm bài giảng sinh động, hấp dẫn. Đồng thời cũng cần thường xuyên lưu ý người học sử dụng các thiết bị điện, điện tử khi tham gia hoạt động học tập trực tuyến một cách an toàn.

Đối với người học: Để tham gia tham gia các lớp học trực tuyến, người học cần chuẩn bị cho mình thiết bị học tập đầy đủ các thiết bị như máy tính, laptop, điện thoại thông minh...Đặc biệt thiết bị phải được kết nối với mạng Internet. Ngoài ra, người học cũng chuẩn bị sách vở, bài tập đầy đủ để có thể ghi chép và nắm bắt đầy đủ bài khi học. Việc chuẩn bị cho mình một tâm thế chủ động, tích cực khi tham gia các hoạt động học tập trực tuyến cũng là điều vô cùng cần thiết.

III. KẾT LUẬN

Dạy học trực tuyến là một giải pháp được lựa chọn hàng đầu khi chẳng may xảy ra dịch bệnh, thiên tai hay vì điều kiện khoảng cách địa lý cản trở...Với những tiện ích mà các công cụ hỗ trợ dạy học trực tuyến mang lại, đây quả thực là một hình thức học tập sẽ ngày một phổ biến trong tương lai. Tuy nhiên, với sự đa dạng, phong phú của thị trường phần mềm, công cụ hỗ trợ dạy học trực tuyến như hiện nay, người dùng cần nghiên cứu kỹ các ưu nhược điểm của từng công cụ để có thể lựa chọn được công cụ phù hợp nhất để mang lại hiệu quả dạy và học cao nhất.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Jonathan Eckert (2021), *10 Teacher Picks for Best Tech Tools*, Edutopia
 Lê Văn Toán, Trương Thị Diễm (2020), *Một số giải pháp nâng cao hiệu quả đào tạo trực tuyến trong giáo dục đại học trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0*, Tạp chí giáo dục Số đặc biệt kì 2 tháng 5/2020 (tr 33-36)
 Trường Đại học Đồng Tháp (2021), *Tài liệu hướng dẫn sử dụng bộ công cụ dạy học trực tuyến*, tháng 9/2021
Zoomrooms user guide, www.support.zoom.us, tháng 01/2022